

Svedala kommun Granskning av socialnämnden - placering av barn, unga och vuxna

21 maj 2015

Roland Svensson

Av Skyrev certifierad kommunal revisor
kvalitetsansvarig

Jard Larsson

Av Skyrev certifierad kommunal revisor
underkonsult och specialist

Innehåll

1. Sammanfattande bedömningar	1
2. Inledning	2
3. Tre aktuella lagar	4
4. Finns tydliga mål och styrdokument samt riktlinjer och rutiner? .	6
5. Organisation? Fördelning av resurser? Samarbete med grannkommunerna? Finns helhetssyn kring hur problem bör lösas?	8
6. Antal ärenden, utredningstider och placeringskostnader?	11
7. Uppföljningar och utvärderingar – individuellt, verksamhetsmässigt och externt upphandlat?	13

1. Sammanfattande bedömningar

På uppdrag av revisorerna i Svedala kommun, har Deloitte fått i uppdrag att granska socialnämndens placering av barn, unga och vuxna. Vi bedömer att socialnämnden, till stor del, bedriver en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet samt att nämnden säkerställer en god vård och omsorg för berörda klienter. Det finns dock delar som behöver utvecklas inom verksamheten.

- En väl genomarbetad vård- och omsorgsplan finns för perioden 2012-2015. Tydliga och klara rutinbeskrivningar finns för ett flertal områden. Det är ändamålsenligt att det finns riktlinjer för missbruksvården. Nämnden bör arbeta fram och besluta om riktlinjer för Barn- och familjeverksamheten (BoF). Det bedöms som ändamålsenligt att det används strukturerade utredningsinstrument inom både BoF och inom missbruksvården. Det bedöms som tillfredsställande att utredningstiderna under de senaste åren har legat på cirka 100 dagar.
- Det finns, när bemanningen inom myndighetsfunktionen för BoF har stabiliserats, en tillräcklig organisation för att kunna utreda, besluta och följa upp verksamheten. Idag upprätthålls verksamheten delvis genom inhyrd personal. Att ytterligare öka insatserna för att lösa personalsituationen behövs. Att framöver få stabilitet på enhetschefstjänsten inom Barn och familj bedöms som angelägen. Insatser bör vidtas för att öka styrning och ledning samt samarbete inom Barn- och familjeenheten inkluderat familjeteamet och Navet.
- Det finns en relativt god fördelning av resurser mellan hemmaplanslösningar och externt gjorda placeringar. Kommunen har ett väl utbyggt samarbete med Vellinge och Lomma kommuner avseende BoF och med Trelleborgs och Lomma kommuner avseende missbruksvård.
- Antal ärenden var under 2012 extremt många. En kraftfull satsning på öppenvård för att minska antalet ärenden liksom att några omfattande ärenden har avslutats har lett till ett mer normalt flöde av ärenden. I förhållande till både länet och riket har Svedala färre placerade klienter.
- Antalet placeringsdygn för unga har ökat något inom HVB mellan 2012-2014 samtidigt som antalet vård dygn i familjehem har ökat kraftigt mellan 2012-2014. Kostnaderna för familjehemmen har dock inte ökat i motsvarande grad. En analys av utvecklingen liksom avseende antalet återaktualiseringar bör göras.
- Individuella uppföljningar och utvärderingar görs på systematiskt sätt. Framöver bör nämnden prioritera verksamhetsmässiga uppföljningar och utvärderingar.
- Nämnden får som regel ut vad som avtalats med leverantörer vid externa placeringar. Nämnden bedöms vidta tillräckliga åtgärder om externa leverantörer ej fullgör sitt uppdrag enligt avtal.

2. Inledning

Uppdrag

På uppdrag av revisorerna i Svedala kommun, har Deloitte fått i uppdrag att granska socialnämndens placering av barn, unga och vuxna. Granskningens syfte är att bedöma om socialnämnden bedriver en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet samt att nämnden säkerställer en god vård och omsorg för berörda klienter.

Revisorerna vill ha svar på följande nio kontrollmål:

1. Har socialnämnden tillräckligt klara och tydliga mål- och styrdokument för verksamheten?
2. Finns en helhetssyn på förvaltningen kring hur barn- och ungdoms- samt missbruksproblemen bör lösas?
3. Finns en tillräcklig organisation för att utreda och följa upp samt bedriva vård på hemmaplan?
4. Finns idag en ändamålsenlig fördelning av resurser mellan hemmaplansverksamheter och externt gjorda placeringar?
5. Finns samarbete med grannkommunerna kring vård och omsorg enligt gällande lagar?
6. Vilka riktlinjer och rutiner finns för placering enligt SOL, LVU och LVM? Vad görs i egen regi, familjehem, HVB hem? Hur styrs placeringarna upp?
7. Placeringskostnader för de senaste tre åren? Förklaring till förändringen? Hur ser strategierna ut för att hålla nere kostnaderna?
8. När, var och hur genomförs uppföljningar och utvärderingar individuellt och verksamhetsmässigt? Vad fungerar bra respektive mindre bra? På vilket sätt används uppföljningar och utvärderingar till att förändra verksamheten?
9. Får nämnden ut det som avtalats med berörda leverantörer vid externa placeringar? Vilka åtgärder vidtas om så ej är fallet?

Metod och avgränsning

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentationsgranskning och intervjuer med representanter för socialnämnden samt ett urval av tjänstemän.

Följande dokument har granskats:

- Vård- och omsorgsplan för 2012-2015
- Årsredovisning 2014 för vård och omsorg
- Kvalitetsbokslut 2014 för vård och omsorg
- Kommunala riktlinjer för missbruks- och beroendevården (2014.06.05)
- Ekonomiskt utfall IFO 2012-2014
- Aktualisering och förhandsbedömning (BoF)
- Polisanmälan, brott mot barn
- Rutin för insats i familjeteamet (mellan utredning och familjeteamet)
- Samarbetarutin vid placering av barn och unga utanför hemmet (2013.11.08)
- Rutiner för placering i HVB (BoF)
- Rutiner för placering i familjehem (BoF)
- Uppföljningskontakt med socialsekreterare (vuxen)

- Lathund för omedelbart omhändertagande LVM
- Rutin för överklagan av beslut
- Organisationsskiss IFO (2015.01.22)
- Samverkansavtal öppenvård
- Utvärdering av projekt samverkan öppenvård (2014.11.25)

Följande personer har, i mars månad, intervjuats:

- Ordförande för socialnämnden
- 1:e viceordförande i socialnämnden
- 2:e vice ordförande i socialnämnden
- Socialchefen
- Områdeschefen för IFO
- T f inhyrd enhetschef för BoF
- Tre socialsekreterare från BoF varav en inhyrd konsult
- En anställd vid Navet
- En familjebehandlare från familjeteamet
- Enhetschefen för vuxna
- Socialsekreterare för vuxna

Rapporten har sakgranskats av socialchefen.

Avgränsning

Granskningen omfattar inte genomgång av aktuella personakter och ej heller verksamheten för ensamkommande barn och unga.

3. Tre aktuella lagar

Socialtjänstlagen SOL

Socialtjänstlagen 5 kap 1 § socialnämndens verksamheter för barn och unga:

Socialnämnden skall bl a:

- verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden,
- med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och ungdom som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,
- aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom,
- i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om hänsyn till den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,
- i sin omsorg tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört,
- i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs.

Socialtjänstlagen 5 kap 9 § socialnämndens ansvar för personer med missbruk:

Socialnämnden skall aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden skall i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

Socialtjänstlagen 6 kap 1 § socialnämndens ansvar för vård i HVB och familjehem:

Socialnämnden skall sörja för att den som behöver vård eller bo i annat hem än det egna tas emot i familjehem eller i hem för vård eller boende. Socialnämnden ansvarar för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i annat hem än det egna får god vård. Vården bör utformas så att den främjar den enskildes samhörighet med anhöriga och andra närstående samt kontakt med hemmiljön.

Med hem för vård eller boende (HVB) menas ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Om ett sådant hem drivs av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs dessutom att verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

Med familjehem avses ett enskilt hem som uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran eller för vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte drivs yrkesmässigt. Verksamheten ska bygga på förtroende för och samarbete med den enskilde och utformas så att vistelsen upplevs som meningsfull. Verksamheten ska bedrivas i fortlöpande samarbete med den socialnämnd som har det sammanhållande ansvaret.

Socialnämnden har ansvaret för att de som genom nämndens försorg tas emot i annat hem än det egna får god vård och nämnden ska följa vården. Vården bör ges på ett sådant sätt att förhållandena för barnet så lite som möjligt avviker från den unges normala förhållanden.

För barn och vuxna är familjehem i allmänhet att föredra och är också den dominerande vårdformen.

Barn och ungdomar måste i vissa situationer beredas vård även om det inte går att få samtycke till vården. Om det fattats beslut om tvångsvård är det socialnämnden som bestämmer var den unge ska vistas under vårdtiden och hur vården ska anordnas.

Socialtjänstlagen 6 kap 8 § övervägande av fortsatt vård och vårdnadsöverflyttning:

Vårdas ett barn med stöd av denna lag i annat hem än det egna skall socialnämnden minst en gång var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs. När barnet har varit placerad i samma familjehem under tre år från det att placeringen verkställdes, skall socialnämnden särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden.

Socialtjänstlagen 11 kap handläggning av ärenden:

1 § Socialnämnden skall utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.

2 § Barnavårdsutredningar; inhämtande av uppgifter, tidsfrister och information. Vid en utredning av om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd får nämnden, för bedömningen av behovet av insatser konsultera sakkunniga samt i övrigt ta de kontakter som behövs. Utredningen skall bedrivas så att inte någon onödigt utsätts för skada eller olägenhet. Den skall inte göras mer omfattande än vad som är motiverat av omständigheterna i ärendet. Utredningen skall bedrivas skyndsamt och vara slutfört senast inom fyra månader.

Lag om särskilda bestämmelser om vård av unga LVU

Lagens reglerar tvångsomhändertagande av unga människor.

Grunderna för omhändertagande kan vara:

1. Bristande hemförhållanden, såsom fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorg (upp till 18 års ålder)
2. Den ungas egna vårdslösa beteende; såsom utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk, brottslig verksamhet eller något annat nedbrytande beteende (upp till 20 år).

Socialnämnden ansöker om LVU och förvaltningsrätten beslutar.

Lag om vård av missbrukare i vissa fall LVM

Lagen reglerar tvångsvård av vuxna.

Grunderna kan vara:

1. Utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara
2. Löper uppenbar risk att förstöra sitt liv
3. Kan befaras allvarligt skada sig själv eller andra närstående.

Socialnämnden ansöker om LVM och förvaltningsrätten beslutar.

4. Finns tydliga mål och styrdokument samt riktlinjer och rutiner?

Iakttagelser

Socialnämnden har ett stort antal kommunala dokument som berör verksamhetsområdet. Några av dessa behandlas nedan.

Vård- och omsorgsplan för 2012-2015 lyfts fram av ledningen som ett viktigt styrdokument för verksamheten. Under 2015 kommer ett arbete att påbörjas med framtagande av en ny plan för åren 2016 och framåt.

Ur aktuell vård- och omsorgsplan kan bl a följande utläsas: ”Ett ledningssystem är ledningens verktyg för att leda och planera samt kontrollera, följa upp och utvärdera verksamheten”. Tydligare krav på att vårdgivaren förbättrar sin verksamhet på ett systematiskt sätt. Arbetet ska omfatta riskanalys, egenkontroll och utredning av avvikelser.

Ett evidensbaserat arbetssätt definieras av socialstyrelsen som en noggrann, öppet redovisad och omdömesgill användning av den för tillfället bästa evidensen för beslut om insatser för enskilda individer. I ett evidensbaserat arbetssätt integreras:

- Den bästa vetenskapliga kunskapen om insatsens effekter
- Brukarens erfarenheter och förväntningar
- Den lokala situationen och omständigheten
- Den professionelles expertis

Vidare anges att ”ett nära ledarskap på alla nivåer, skapar god kommunikation med korta beslutsvägar och god arbetsmiljö som följd”.

Resultatmålen skall vara produktionsinriktade, realistiska, tidsatta och mätbara. Resultatmålen ska vara väl förankrade i organisationen.

I **kvalitetsbokslutet för 2014** redovisas på ett kort och sammanfattande vis delar av det kvalitetsarbete som genomfördes under 2014. Där behandlas bl a de årligen genomförda brukarundersökningarna och rapporterade avvikelser. Resultatet av IFO:s brukarundersökning för 2014 visar på ett medelbetyg om 4,32 av 5,0 möjliga. 16 avvikelser har rapporterats inom barn och familj och sju inom enheten för vuxna. En förklaring lämnas till delar av de rapporterade avvikelserna.

BARN och FAMILJ

Kommunala riktlinjer saknas för verksamhetsområdet barn och familj. Det finns dock flera olika rutinbeskrivningar för verksamhetsområdet. ”Aktualisering och förhandsbedömning” samt ”Polisanmälan, brott mot barn” är tydliga rutinbeskrivningar liksom ”Rutin för insats i familjeteamet”, ”Rutiner för placering i HVB” och ”Rutiner för placering i familjehem”.

Inom verksamheten används ett strukturerat utredningsinstrument, BBiC, Barns Behov i Centrum. BBiC används i samtliga utredningar som genomförs.

Samarbetsrutin vid placering av barn och unga utanför hemmet 2013.11.08

I Svedala betonas hur viktigt det är att barnet/ungdomen får en god skolgång vid placering utanför hemmet. Detta är en av de viktigaste framgångsfaktorerna för den unge. I dokumentet som är väl genomarbetat finns information om bl a; inför placering, sekretess och samtycke, gemensamt informationsmöte där socialtjänstens ansvar, skolans ansvar och elevhälsans ansvar tydliggörs, skolintroduktion för barnet, vad som gäller under placering, gemensamt uppföljningsmöte, inför avslut, vad som händer vid ev. sammanbrott i placeringen och vad som gäller vid oro för barnets hälsa och skolgång eller vid brister i placeringen utanför hemmet.

VUXNA MISSBRUK

Kommunala riktlinjer för missbruks- och beroendevården finns. Dessa är antagna av ledningsgruppen för IFO 2014.06.05. Av dessa riktlinjer framgår bl a: vad en utredning ska innehålla för bedömningar såsom; den enskildes sociala situation, missbrukets svårighetsgrad och varaktighet, förekomst av fysisk och psykisk ohälsa, behov av struktur och aktiv vägledning samt grad av motivation och beredskap för förändring. I alla utredningar som avser ansökan om vård ska en ASI-intervju användas som underlag för behovsbedömning. ASI är en kartläggande strukturerad intervju. Den enskilde kan vid behov erbjudas olika typer av insatser främst öppenvård eller institutionsvård.

Rutinbeskrivningar finns för bl a ”Uppföljningskontakt med socialsekreterare” och ”Lat-hund för omedelbart omhändertagande LVM”. De båda rutinbeskrivningarna är klara och tydliga.

ÖVRIGT

Det finns en ”Rutin för överklagan av beslut”.

Bedömning

En väl genomarbetad vård- och omsorgsplan finns för perioden 2012-2015. Planen kommer att omarbetas under 2015. Att så tydligt lyfta fram bl a evidensbaserat arbetssätt, riskanalyser och egenkontroller, det nära ledarskapet och brukarnas uppfattning om verksamheten ställer stora krav på organisationen. Undertecknad har inte tagit del av någon samlad utvärdering avseende planen. En utvärdering bör göras inför framtagande av ny plan.

I kvalitetsbokslutet för 2014 redovisas på ett bra sätt delar av det kvalitetsarbete som genomfördes under 2014. Det är ändamålsenligt att årligen genomföra brukarundersökningar. Resultatet av IFO:s brukarundersökning för 2014 visar på ett gott betyg.

Tydliga och klara rutinbeskrivningar finns för ett flertal områden. Det är ändamålsenligt att det finns riktlinjer för missbruksvården. Nämnden bör arbeta fram och besluta riktlinjer för Barn- och familjeverksamheten.

Det bedöms som ändamålsenligt att det används strukturerade utredningsinstrument inom både BoF (BBiC) och inom missbruksvården (ASI).

5. Organisation? Fördelning av resurser? Samarbete med grannkommunerna? Finns helhetssyn kring hur problem bör lösas?

Iakttagelser

Vård- och omsorgs verksamheten leds av en socialchef som tillika är verksamhetschef.

Förvaltningen är uppdelad i följande verksamhetsområden:

1. ett för individ- och familjeomsorgen (IFO)
2. ett för omsorger om funktionshindrade samt socialpsykiatri och
3. ett för äldreomsorgen (ÄO) och hälso- och sjukvården (HSL).

Verksamhetsområdena leds av områdeschefer.

Inom individ- och familjeomsorgen arbetar 20 medarbetare och verksamheten är uppdelad i två enheter;

- Barn och familj, Familjeteamet och Navet
- Försörjningsstöd, missbruk, familjerätt, familjehem, alkoholhandläggning

Respektive enhet leds av en enhetschef.

BARN och FAMILJ

Det har varit viss ”rotation” på enhetschefstjänsten vilket har påverkat verksamheten. I maj 2015 tillträder en ny enhetschef.

Myndighetsfunktion

För barn och familj finns åtta tjänster som handläggare/ socialsekreterare. En av tjänsterna har funktion som metodstödjare och i två av tjänsterna ingår, som del av dessa tjänster, även handläggning av och ansvar för ensamkommande barn och ungdomar. Då det under senare år har varit svårt att rekrytera handläggare samt att behålla personal på tjänsterna så har förvaltningsledningen fått hyra in socionomer. För att klara myndighetsuppdraget har förvaltningen under senare tid även fått ”extraanställa” handläggare. Det tas vid intervjuerna upp att ytterligare rotation på tjänsterna kommer att ske under våren 2015.

Familjeteamet

Familjeteamet har fyra tjänster som familjebehandlare. Familjeteamet arbetar på uppdrag av socialsekreterarna.

Öppenvård – tre kommuner i samverkan

Ett samverkansavtal om öppenvård finns mellan de tre kommunerna; Vellinge, Lomma och Svedala från 1 september 2013. Detta avtal gäller för barn och unga och har startat ”i syfte att uppnå en högre grad av kompetensförsörjning, tillgänglighet och flexibilitet och därmed ökad effektivisering och kostnadseffektivitet”. ”Kommunernas ansvar för öppenvården ställer krav på kunskap inom ett mycket brett verksamhetsfält”.

Navet

Är en verksamhet i samverkan mellan socialtjänst och skola. På Navet erbjuds stöd och hjälp såsom stödsamtal och gruppverksamhet till barn och unga 0-20 år och deras föräldrar. En socionom från socialförvaltningen har lokal ihop med skolpsykolog och specialpedagoger från skolan.

VUXNA MISSBRUKARE

Enhetschefen har innehaft tjänsten sedan flera år tillbaka.

Myndighetsfunktion

För arbete med vuxna missbrukare finns idag en tjänst. Det kommer att tillföras en halvtidstjänst till denna verksamhet från ekonomiskt bistånd.

Öppenvård – Trelleborgs kommun

Svedala kommun bedriver inte någon egen öppenvård för missbrukare utan köper denna från Trelleborgs och Lomma kommuner.

Socialtjänsten har en alkoholmottagning på vårdcentralen i Svedala. Mottagningens målgrupp är personer över 18 år som har alkoholberoende eller är anhörig till personer med beroendeproblematik.

FAMILJHEM och HVB-HEM

Familjehem/jourhem

Kommunen har inte några egna familjehem utan får, vid behov, köpa in familjehemsplaceringar.

HVB-hem

Kommunen har inte något eget HVB-hem (förutom till ensamkommande) utan får vid behov köpa in privata HVB-hem alternativt från Statens Institutionsstyrelse (SiS).

HVB-hem är upphandlade via Kommunförbundet Skåne i Lund som har för ändamålet anställd upphandlingspersonal. Denna service upplevs som ändamålsenlig och bra enligt de intervjuade. Till dessa upphandlare kan ”kommunpersonal” vända sig i olika frågor, funderingar och problem.

Helhetssyn på hur problem skall lösas?

Vid intervjuerna tas upp att inom enheten för vuxna finns en helhets- och samsyn på hur problemen bör lösas.

Vid intervjuerna framkommer också att det delvis saknas en helhetssyn inom BoF. Relationen mellan utredningsenheten och familjeteamet/navet behöver tydliggöras.

Bedömning

Det finns, när bemanningen inom BoF har stabiliserats, en tillräcklig organisation för att kunna utreda, besluta och följa upp verksamheten. Idag upprätthålls verksamheten delvis genom inhyrd personal. Att ytterligare öka insatserna för att lösa personalsituationen lokalt behövs. (Bristen på utredningspersonal inom BoF är idag ett rikspolproblem som måste lösas på något sätt.)

Det finns en relativt god fördelning av resurser mellan hemmaplanslösningar och externt gjorda placeringar. Kommunen bör utreda förutsättningarna för att rekrytera egna familjehem för att minska sårbarheten och att vara mindre beroende av andra. Dessutom skulle möjligheterna till styrningen av dessa kostnadskrävande insatser öka. Kommunen har ett väl utbyggt samarbete med Vellinge och Lomma kommuner avseende BoF och med Trelleborgs och Lomma kommuner avseende missbruksvård.

Förvaltningen bör fokusera på att få till stånd en samsyn och samarbete inom BoF inklusive familjeteamet och Navet. Att få stabilitet på enhetschefstjänsten inom BoF bedöms som angelägen.

6. Antal ärenden, utredningstider och placeringskostnader?

Iakttagelser

Antal ärenden 0-20 år - anmälda ärenden och inkomna ansökningar 2011-2014

År	2014	2013	2012	2011
Antal ärende:	370	387	463	322

Enligt socialchefen gjordes en kraftfull satsning på öppenvård under 2012 och 2013 för att minska antalet placeringsärenden. Samtidigt avslutades några omfattande ärenden vilket har lett till ett mer normalt flöde av ärenden.

Utredningstider enligt Årsbokslut 2014:

	2014	2013	2012
Antal dagar	102	125	100

Förvaltningen har, i stort sett, klarat utredningstiderna på maximalt 120 dagar per utredning.

Kostnader 2012-2014 för IFO-insatser:

(enligt av förvaltningen lämnade uppgifter)

IFO-insatser i tkr	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012
HVB BoF	10 756	14 531	7 766
Familjehem BoF	1 966	2 506	1 788
Kontakt- och stödpers BoF	910	1 853	1 998
Övriga öppna insatser BoF	696	83	113
Institut. vuxna missbr	3 120	3 393	2 052
Familjehem vuxna missbr	2	9	0
Kontakt- och stödpers vuxn	194	213	95
Övriga insatser vuxna missb	1 392	858	318
TOTALT	19 039	23 446	14 130

Heldygninsatser för vård enligt SOL och LVU per 1 000 barn och unga i befolkningen i åldrarna 2013: (Sveriges officiella statistik)

2013	0-12 år	13-17 år	18-20 år
Svedala	2,1	11,4	5,3
Skåne	3,4	27,2	4,7
Riket	3,3	20,0	5,6

Svedala har i förhållande till både Skåne och riket lägre andel placerade barn och unga per 1 000 invånare. I åldersgruppen 18-20 år ligger Svedala dock högre än länet.

Enligt av förvaltningen lämnade uppgifter är i mars 2015; sex unga placerade i familjehem och fem på HVB-hem samt sju missbrukare är externt placerade.

Bedömning

Antal ärenden var under 2012 extremt många. Den kraftfulla satsningen på öppenvård för att minska antalet ärenden liksom att några omfattande ärenden har avslutats har lett till ett mer normalt flöde av ärenden. I förhållande till både länet och riket har Svedala färre placerade klienter.

Det bedöms som tillfredsställande att utredningstiderna under de senaste åren har legat på cirka 100 dagar.

Kostnaderna för olika insatser ökade kraftigt under 2013 vilket bl a beror på det stora antalet ärenden som aktualiserades under 2012 och som kom att ”belasta” 2013 extra hårt.

Vid en jämförelse mellan 2012 och 2014 kan konstateras att kostnaderna för BoF; HVB och familjehem har ökat liksom övriga öppna insatser. Däremot har kontakt- och stödpersoner minskat kraftigt. För missbruksvården har under motsvarande tidsperiod kostnaderna ökat för HVB, kontakt- och stödpersoner samt övriga insatser vilket inkluderar öppenvård. En analys bör göras för att se över hur kostnaderna skall kunna minskas ev. genom ökad satsning på hemmaplansverksamheter och/eller kortare placeringstider.

7. Uppföljningar och utvärderingar – individuellt, verksamhetsmässigt och externt upphandlat?

Iakttagelser

Individuellt

Vid intervjuerna framkommer att individuella uppföljningar och utvärderingar görs på ett strukturerat sätt.

Verksamhetsmässigt

Samverkansavtalet om gemensam öppenvård med Vellinge och Lomma kommuner har i november 2014 utvärderats. Resultatet av denna utvärdering visar bl a på följande:

- Många upplever att öppenvården har givit en vård och behandling av hög kvalitet.
- Få upplever att verksamheten har lett till färre köp av externa insatser.

Ur Årsbokslutet kan följande utläsas:

	2014	2013	2012
Antal barn och unga 13-20 år som inte har återaktualiserats inom ett år efter avslutad insats	68 %	73 %	77 %
Antal vårddygn på HVB 0-20 år	3 973	5 696	3 623
Antal vårddygn i familjehem 0-21 år	3 742	3 022	2 153

Antalet vårddygn i familjehem har ökat relativt kraftigt under senare år.

Vid intervjuerna tar flera upp att förvaltningen bör fokusera mer på verksamhetsmässiga uppföljningar och utvärderingar.

Externa utförare

Förvaltningen anser att de som regel får ut det som avtalats med externa leverantörer. När så ej är fallet tar förvaltningen kontakt med berörd leverantör för diskussion om åtgärder för att leverans görs enligt avtal. Vid behov kontaktas upphandlingsenheten inom Kommunförbundet Skåne som kan vara behjälpliga.

Bedömning

Individuella uppföljningar och utvärderingar görs på systematiskt sätt.

Nämnden bör prioritera verksamhetsmässiga uppföljningar och utvärderingar. Att systematisera och sammanställa de individuella resultaten till ett verksamhetsmässigt perspektiv kan vara en väg att följa upp och utvärdera verksamheten. Årsbokslutet skulle kunna utvecklas avseende verksamhetsmässiga uppföljningar och utvärderingar. Nuvarande vård- och omsorgsplan bör utvärderas i samband med att en ny plan för framtiden ska tas fram.

Nämnden bedöms vidta tillräckliga åtgärder om externa leverantörer ej fullgör sitt uppdrag enligt avtal. Kommunförbundet Skåne är en tillgång i de externa kontakterna.

Antalet placeringsdygn för unga har ökat något inom HVB mellan 2012-2014 samtidigt som antalet vård dygn i familjehem har ökat mycket kraftigt mellan 2012-2014. Kostnaderna för familjehemmen har dock inte ökat i motsvarande grad. En analys behöver göras över varför återaktualiseringar efter avslutade insatser har ökat under 2014.